

TEM ohje 7.6.18 ja 4.9.18 Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman laatiminen ja siihen liittyvän kestävä kasvua ja työtä 2014-2020 -Suomen rakennerahasto-ohjelman rahoitussuunnitelman laadinta vuosille 2019 ja 2020

MYR § 21

Alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain (7/2014, ALKE-laki) 33 §:n mukaan maakunnan liiton johdolla valmistellaan kahden vuoden välein maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma maakunnan yhteistyöryhmän hyväksyttäväksi. Toimeenpanosuunnitelma valmistellaan yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (EL V-keskus) ja muiden valtion viranomaisten, kuntien ja muiden maakuntaohjelman toteuttamiseen osallistuvien tahojen kanssa.

Alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (356/2014, ALKE-asetus) 13 §:n mukaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma laaditaan ensimmäisen kerran maakuntaohjelman hyväksymisen jälkeisenä syksynä. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan uudet toimeenpanosuunnitelmat laaditaan syksyllä 2018. Nykyiset toimeenpanosuunnitelmat koskevat vuosia 2017-2018. Syksyllä 2018 tulee maakuntien valmisteltavaksi toimeenpanosuunnitelma, joka koskee vuotta 2019.

ALKE-asetuksen 12 §:n mukaan toimeenpanosuunnitelmaan liittyy rahoitussuunnitelma, joka sisältää arviot mm. alueen päätettävissä olevasta kansallisen ja EU:n rakennerahastovarojen alueellisen suunnitelman rahoituksesta sekä niitä vastaavista valtion varoista sekä arviot kuntien ja muiden julkisyhteisöjen rahoitusosuuksista. EU:n ja sitä vastaavan valtion vastinrahan arviot tehdään hallintoviranomaisen antaman rahoituskehityksen puitteissa.

Toimeenpanosuunnitelma sisältää ALKE-lain 33 §:n 2 momentin mukaisen yhteistyöryhmän mahdollisen kannanoton rakennerahasto-ohjelmien valtakunnallisiin teemoihin kuuluvista hankehauista ja -suunnitelmista sekä alueen osallistumisesta niihin. Kannanotossa voidaan ottaa valtakunnallisten teemojen kantaa yhteen sovitukseen maakuntaohjelmaan alueella toteutettavaan ja rakennerahastotoimintaan sekä määritellä alueen näkökulmasta tärkeimmät valtakunnalliset hankesuunnitelmat.

Aluekehittämisen suunnittelujärjestelmän muuttumisen vaikutukset toimeenpanosuunnitelman ja rahoitussuunnitelman laadintaan

Keväällä 2018 annetussa hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi

alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 35/2018 vp) ehdotetaan muutettavaksi aluekehittämisen suunnittelujärjestelmää. Esitykseen sisältyvässä alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista annettavassa laissa ei säädettäisi maakuntaohjelmien toimeenpanosuunnitelman laatimisesta, vaan se olisi jatkossa maakuntien harkittavissa. Jatkossa valtion ja maakuntien keskustelut aluekehittämisestä muodostavat yhteisen foorumin, jossa käsitellään aluekehittämisen tavoitteita ja toimeenpanoa (11 §). Osa toimeenpanosuunnitelmissa nykyisin käsiteltävistä asioista siirtyy käsiteltäviksi uuden lain mukaisissa valtion ja maakuntien yhteistyöprosesseissa ja osa itsehallinnollisten maakuntien omissa valmisteluissa. Nämä muutokset tulisivat sovellettaviksi lakien tultua voimaan 2021 alkaen.

Tulevassa toimeenpanosuunnitelman valmistelussa maakuntien liittoja pyydetään huomioimaan, että aluekehittämiskeskusteluja valmistellaan ja toteutetaan jo tässä vaiheessa osana valtion ja maakuntien ohjaus- ja vuorovaikutusprosesseja. Keskustelut tarjoavat uuden kanavan maakuntien ja valtioneuvoston väliselle vuoropuhelulle aluekehittämisen kannalta keskeisistä tavoitteista ja toimista ja poistavat tarpeen kommunikoida maakuntien esityksiä valtioneuvostolle toimeenpanosuunnitelman kautta. Aluekehittämiskeskusteluihin valmistautumisesta ja tilannekuvan valmistelusta ohjeistetaan erikseen.

Rakennerahastoja koskevat säädökset säilyisivät alueiden kehittämisestä ja kasvu palveluista sekä kasvupalvelujen järjestämisestä Uudenmaan maakunnassa annettujen lakien voimaansaattamisesta annettavan lain (HE 35/2018 vp) 3 §:n siirtymäsäännöksen perusteella tällä ohjelmakaudella ennallaan, eli muutos ei vaikuttaisi rakennerahastojen rahoitussuunnitelman laadintaan.

Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman rahoitussuunnitelmia 2019 ja 2020 EU-rahoitusta koskeva esitys

Vuosien 2019 ja 2020 täytettävä rahoitustaulukko on liitteenä 2. Vuoden 2019 alueellista EU-rahoitusta koskevat indikaatiiviset esitykset laaditaan toimintalinjoittain kaikkien maakuntien liittojen ja ELY-keskusten osalta ml. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin alueellinen osuus. Vuoden 2019 taulukkoon 2a sisällytetään kokonaisuudessaan kulmalukujen (liite 3) mukainen myöntämisvaltuuden määrä (milj. euroa). Vuoden 2020 taulukkoon 2 b eritellään liitteen 2 a pohjalta osuudet (milj. euroa), joiden arvioidaan todennäköisesti jäävän välittävän toimielimen rahoitettavaksi vuoden 2019 jälkeen. Taulukon alle kirjataan perustelut, miksi rahoitusta ei sidota vielä vuoden 2019 aikana.

Kulmaluvut 2019

Vuoden 2019 kulmaluvuissa on huomioitu vuoden 2020 myöntämismäärä ennakkobudjetointi vuodelle 2019. Vuonna 2019 myöntämismäärä on siten kaksinkertainen määrä vuosittaiseen perustaan verrattuna.

Ennen yhteistyöryhmien päätöksiä rakennerahastosuunnitelmien esitykset tulee toimittaa RR-EL V-keskusten ja ELSA-alueella koordinoitujen liittojen tarkasteluun. Myös IP-alueella koordinoitu tarkastelu esim. kunta- ja muun julkisen rahoituksen joustojen toteuttamisen näkökulmasta on tarpeen. EU:n ja valtion rahoituksen lisäksi ilmoitetaan arvio kuntarahoituksesta ja muusta julkisesta rahoituksesta. Rahoitussuunnitelma rakennerahasto-ohjelman osalta koskee vain alueellista osiota.

Maakunnan yhteistyöryhmien hyväksymät tarkistettavat toimeenpanosuunnitelmat vuoden 2019 osalta sekä vuoden 2019 rahoitussuunnitelmat ja alustavat arviot maakunnille jäävistä vuoden 2020 rahoitusosuuksista pyydetään toimittamaan 31.10.2018 mennessä sähköpostilla (taulukot excel-muodossa) osoitteisiin: rakennerahastot@tem.fi ja paivi.poikola@tem.fi

MYR sihteeristö käsittelee TOPSU alustavasti kokouksissaan 18.6.2018 § 41 ja 4.9.2018 § 67.

Alustava rahoitustaulukko:

	2019			
	EU	Valtio	Kunta	Yht
TL 1 Pk-yritystoiminnan kilpailukyky (EAKR)				
ELY yritystuet	4,256	3,192	1,064	8,512
Kainuun liitto	1,101	0,826	0,275	2,202
	5,357	4,018	1,339	10,714
TL 2 Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)				
ELY yritystuet	2,191	1,643	0,548	4,382
ELY EURA	0,635	0,476	0,159	1,269
Kainuun liitto	2,817	2,113	0,704	5,635
TEKES				
	5,643	4,232	1,411	11,286
TL 3 Työllisyys ja työvoima liikkuvuus (ESR)				
ELY	2,419	1,814	0,605	4,838
	2,419	1,814	0,605	4,838
TL 4 Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)				
ELY	1,626	1,219	0,407	3,252
	1,626	1,219	0,407	3,252
TL 5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)				
ELY	0,973	0,730	0,243	1,946
	0,973	0,730	0,243	1,946
KAIKKI YHT.	16,018	12,013	4,005	32,036

Rahoitustaulukon osalta todettiin, että TEMiltä on tulossa uusia ohjeita ja valmistellaan rahoitustaulukot, joissa huomioidaan TL 1 ELY-keskuksen yritystukien osalta, että heillä ei kuntarahoitusta kerry. Kuntarahoitus kokonaisuudessaan tulee Kainuun liiton rahoittamien hankkeiden kerättäväksi ja valtion vastinraha kokonaisuudessaan menee ELY yritystukien rahoittamiseen. Asia viedään käsiteltäväksi seuraavaan 4.10.2018 sihteeristöön ja 15.10.2018 pidettävään MYR kokoukseen hyväksyttäväksi.

Käytiin yleiskeskustelu TOPSUn sisällöstä. Sovittiin, että asiakirja lyhennetään ja täsmennetään. Huomioidaan rakennerahasto-ohjelman ja maakuntaohjelman tavoitteet. TOPSUsa määritellään toimenpiteet, joiden perusteella rakennerahastohankkeita valittaessa arvioidaan miten hankkeet vastaavat TOPSUn toimenpiteitä ja maakuntaohjelman tavoitteita.

Valmistelijat valmistelevat TOPSU luonnoksen huomioiden kokouksessa esille tulleet asiat ja asiakirja viedään 17.9.2018 MYR kokoukseen keskusteltavaksi.

Erillisliite TOPSU 2019-2020 luonnos

Lisätietoja asiasta antaa aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040-574 0804 ja maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044-797 0197.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) käy keskustelut erillisliitteenä olevasta TOPSU-luonnoksesta. Lopulliseen päätöksen tekoon TOPSU ja sen rahoitustaulukot tuodaan 15.10.2018 pidettävään maakunnan yhteistyöryhmän kokoukseen (MYR).

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR):

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.